

GEBED OM ONTFERMING

Goede God,

Op deze 5^e zondag
in de veertigdagentijd
Komen we tot U Heer
Staan we op de drempel
Van de Stille Week
We leggen voor u neer
alles wat we
met ons meedragen
in ons hart
De dingen waar we blij van werden
en waar we verdrietig van werden,
Waar we in slaagden en waar
We te kort schoten
De liefdevolle woorden die we gesproken hebben
De woorden waar we spijt van hebben
Dit alles brengen wij bij U

Zo bidden wij U: *Zingen*

Goede God
Van u gaat het verhaal
Dat u mensen doet uittrekken
uit verstikkende structuren
Dat uw liefde mensen
doet opstaan
zoals de graankorrel sterft
in de aarde
en zich weer opricht
naar het licht.
Vertrouwend op
dat verhaal zijn
we ook vanmorgen
weer hier gekomen
Verlangend naar uw licht
en liefde

Zo bidden wij U: *Zingen*

Nu het Paasfeest dichtbij komt
Feest van uittocht
uit onderdrukking en dood
Staan we misschien
nog meer stil dan anders

Bij mensen die in angst
en dood gevangen zijn
We noemen de eindeloos
voortdurende oorlogen
Mensen in schuilkelders,
in aan puin geschoten huizen,
We staan stil bij
de honderdduizenden mensen
Die te maken hebben met
geweld, onderdrukking en armoede.
Hun leven niet zeker
Nergens thuis
Deze aarde voor zoveel mensen
Een land van angst en dood
Heer, hoor hun roepen,
Zo bidden wij U: *Zingen*

Gemeente van de heer Jezus Christus,

'Wat is de tijd? Wanneer maar niemand het me vraagt, weet ik het; wil ik het echter uitleggen aan iemand die het vraagt, dan weet ik het niet.' Dit zijn de woorden van kerkvader Augustinus. We bevinden ons dan ook in goed gezelschap als we niet zo goed weten wat tijd precies is. We kennen aan de ene kant de tijd zoals die door de klok wordt aangegeven. De minuten en secondes die wegtikken. De uren die verstrijken. De dagen die elkaar opvolgen en de jaren die voorbijgaan. De tijd die je kan meten, de tijd die gepaard gaat met verandering. Voor je het weet zeggen de mensen u tegen je in de supermarkt, zijn je kinderen groot gegroeid en worden de haren een voor een grijs. Het is door alle uiterlijke veranderingen dat we een idee hebben dat er iets van tijd bestaat. En die veranderingen zijn ook onomkeerbaar. Hoe vaak verzuchten wij niet bij onszelf: als we de tijd maar even konden terugdraaien...Dan zou ik nog even dit kunnen doen, of dat kunnen zeggen. Maar nee, de wereld draait genadeloos door om zijn as. Dan is de dag weer ten einde en wordt het weer nacht. Voorbij is het moment. De gelegenheid niet aangegrepen.

Hoe genadeloos de tijd is wisten de oude Grieken als geen ander. De oude Grieken kenden de God Chronos, de God van de Tijd. Chronos was de personificatie van de tijd, hij was een oergod, met een rare afwijking: hij at al zijn kinderen op direct na de geboorte. Dat deed hij omdat hem ooit voorspeld werd dat een van zijn kinderen hem zou overtreffen in macht. En omdat hij bang was dat hij er niet meer toe zou doen, vrat hij ze dan maar allemaal op. Een typerend beeld voor de tijd zoals die wij die vandaag de dag ervaren: ze eet ons op. Maar wat was nou het geval. Nu vond de vrouw van Chronos dat natuurlijk niet zo leuk dat haar man de babies opvrat. Wie niet sterk is moet slim zijn, dacht ze als vrouw en verzong ze een list. De laatste baby die ze baarde hield ze apart, wikkelde een grote steen in de doeken, en gaf die steen aan haar man om op te eten. Die vrat hem zo op in al zijn gulzigheid. Zo bleef de baby in leven, kreeg Chronos toch zijn gevreesde nakomelingen.

De voorspeling kwam uit. Een van zijn kleinzonen werd inderdaad belangrijker dan hij. Kairos heette hij. En Kairos was de God van het juiste ogenblik, de goede gelegenheid. De tijd die ertoe doet. Die tijd heeft geen meetbare lengte. Het is de tijd zoals hij innerlijk ervaren wordt door iemand. Het is de aangename tijd, de vervulde tijd, het moment dat in alle facetten volgemaakt is. Kairos was kaal op zijn achterhoofd en had op zijn voorhoofd een lok. Dat had ermee te maken dat je alleen het geschikte moment kan grijpen als je hem van tevoren ziet aankomen. Is hij je eenmaal gepasseerd, dan kon je hem onmogelijk meer grijpen. Dat betekende dat je alert moest zijn, heel bewust in het hier en nu moest leven. Anders mis je het bijzondere moment. Zo hebben we dus volgens de Oude Grieken twee gezichten van de tijd: de Chronos de 'gewone' tijd en de Kairos 'de bijzondere' tijd.

Nu komen deze twee begrippen ook terug in de Bijbel. Daar wordt ook gesproken over de tijd als chronos en kairos. In het Nieuwe Testament is de kairos van groot belang. Dan gaat het over de tijd als de gunstige tijd of de goede gelegenheid. Kairos is het beslissende moment in de tijd waarop God de mens zijn geluk en zegen aanbiedt. Een tijd die niet in minuten en uren te vangen is. Tijd die niet gemeten kan worden, maar alleen ervaren kan worden. Tijd of 'momentum' die je van 'boven' gegeven wordt'.

Bij deze 'tijd' gaat het altijd om het ogenblik waarop je God ontmoet, en waarop God je zijn nabijheid wil tonen en je zijn ontferming en liefde wil schenken.

Als je de chronos tijd voorstelt als een horizontale lijn. Met duidelijke markeringen. Op het begin staat je geboorte. Halverwege misschien je huwelijk, geboorte van je kinderen, het sterven van je partner. Noem maar een aantal markeringspunten in je leven. Het kan van alles zijn, uitgestippeld op een horizontale lijn. Een vlakke lijn. Stel dan de Kairos tijd voor als bliksemschichten die uit de hemel vandaan komen. Die inslaan op de horizontale lijn. Een moment in de tijd dat je God ontmoet. Een moment dat wordt gekenmerkt door ontferming, liefde en heling. Kairos tijd is het moment waar eeuwigheid en tijd samenvallen.

Als we kijken naar onze tekst uit Prediker, de Bijbelse tekst over de tijd. Dan zien we ook daar het woord kairos een centrale rol speelt. Dat zien we in de Griekse vertaling van het OT, de Septuagint. Prediker begint met de zin: Voor alles wat er gebeurt onder de hemel is er een 'chronos uur' en een 'kairos tijd'. Vervolgens gebruikt hij voor de hele opsomming van de 14 tegenstellingen het woord Kairos. Prediker wil ons duidelijk maken dat er in alle gebeurtenissen van ons leven, positief of negatief geladen God aanwezig is. In alles wat er gebeurt zit een Kairos moment.

Neem ik het eerste vers:

Er is 'een moment dat God je nabij' is in het geboren worden
en er is een moment dat God je nabij is in het sterven.

Er zit een vervuld moment in het planten

En er is een vervuld moment in het rooien

Er is een moment dat God je nabij is in het huilen

En er is een moment dat God nabij is in het lachen

Een moment dat je God ontmoet in het zoeken

En er is een moment dat je God ontmoet in het verliezen.

Waar het Prediker om gaat is ten diepste is het geloof dat God altijd aanwezig is. In alle facetten van ons leven. Hoe donker de tijden ook zijn, God is daar ook. Want alleen het geloof zegt: Ik zie in alle dingen het eeuwige licht, het licht van Pasen al dagen.

Als we dan de tekst van Johannes ernaast leggen. Dan zien we ook dat Johannes in feite hetzelfde zegt: 'Als de graankorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft het een graankorrel, maar wanneer hij sterft draagt hij veel vrucht.' De mens zaait in de aarde. Hij gaat slapen en staat op. Hoe het werkt weet hij niet. In de donkere aarde ontkiemt het zaad buiten hem om. Het gaat 'van zelf'. Aan het eigenlijke werk, het sterven in de aarde om uit te groeien tot volle vrucht, kan hij weinig toe- of afdoen. Het gaat om uiteindelijk om de hoop en vertrouwen in een goede afloop.

Alleen door je leven te verliezen, kun je het winnen. Jezus zegt tegen het eind van zijn leven: Vader, ik heb het werk volbracht dat u mij gegeven hebt om te doen. Jezus wist dat hij zich had beziggehouden met de juiste dingen. Het is hem gelukt om de geschikte tijd uit te buiten. De momenten waar hij van betekenis was voor andere mensen. De tekenen die hij gedaan heeft. De mensen die hij aangeraakt heeft.

Zo kon hij tegen het einde van zijn prediking van drie jaar zeggen dat hij de geschikte tijd, de juiste momenten had uitgebuit. Hij had Gods woord gezaaid. Hij had tekenen gedaan. Nu was het moment aangebroken dat de mensen gaan zien dat hij het woord zelf is.

Vader ik heb het werk volbracht dat u mij gegeven hebt om te doen... En zo kon hij als zijn laatste woord roepen: het is volbracht.

Vertrouwen op een goede afloop. God heeft ons een goede hoopvolle toekomst beloofd. Het is zo eigen aan de mens om blijven rondcirkelen bij de onvruchtbare plekken in ons leven. Bij een opbrengst van de oogst die tegenvalt. Iedereen kent de ervaring van zaad dat niet opkomt. Inspanningen die niet beloond worden. Goede bedoelingen die hun uitwerking missen. Hoe vaak gaan we in gedachten al onze stappen weer terug als we ons doel hebben gemist en houden we onze ogen nog steeds op hetzelfde doel gericht.

'Doe dat toch niet', waarschuwt Prediker.

Ieder tijd draagt in zijn kern 'een goede tijd' in zich mee. Een tijd waar God aanwezig is. Dat is de hoop en kracht die uit onze Bijbelteksten spreekt. In ons korte leven onder de zon gaat het erom dat we die bijzondere momenten leren zien.

Kairos is uiteindelijk belangrijker geworden dan zijn grootvader Chronos. Zo gaat de mythe van de oude Grieken. Maar om Kairos vast te kunnen pakken, hem aan de lok op zijn voorhoofd te kunnen vastpakken moeten we hem wel zien aankomen. Dat is wat Johannes ons wil vertellen. Alles draait om bij hem om 'het zien'. Daarom wordt hij ook wel de adelaar genoemd. Hij vliegt op grote hoogte, maar ziet met scherpe blik de kleinste korrel. Wie op de juiste manier leert kijken, ziet opeens ook het bijzondere moment.

God wil ons duidelijk maken dat zijn plan met ons niet zal veranderen. We zullen door in Jezus te geloven deelhebben aan het eeuwige leven. Dat wil Johannes ons laten zien. Dan is de tijd niet meer genadeloos voor ons. Hoeven wij niet meer zo bang zijn voor alle veranderingen op ons pad. Zoals de apostel Paulus ook zegt: 'Niemand leeft voor zichzelf en

niemand sterft voor zichzelf. Zolang wij leven, leven we voor de Heer; en wanneer we sterven, sterven wij voor de Heer. Dus of wij leven of sterven, we zijn altijd van de Heer'. Leven we vanuit het vertrouwen dat God bij ons is en wij bij God. Leven we buiten de tijd. In de eeuwigheid. Verkeren we vast in heel goed gezelschap als we ons dan afvragen:

'Wat is eeuwigheid? Wanneer maar niemand het me vraagt, weet ik het; wil ik het echter uitleggen aan iemand die het vraagt, dan weet ik het niet.'

Lof zij u Christus in eeuwigheid. Amen